

kerülését, valamint az erőnek a ténylegesen új és legfontosabb feladatok megoldására történő összpontosítását teszi lehetővé.

A tájékoztatási tevékenység megszervezése a népgazdaság különböző ágazataiban lehetetlen a központi ágazati szervezetek, tájékoztatási osztályok és az illetékes tudományos-műszaki könyvtárak egységes működése nélkül. Az egységes technológia, egységes információs állomány alapján történő információszolgáltatás e szervezetek nagyobb mértékű kihasználását teszi lehetővé. Ezt huzza alá a SZKP KB határozata "A könyvtárak szerepének növeléséről a dolgozók kommunista nevelésében és a tudományos-műszaki forradalomban".

Az információ gyűjtése, tárolása és szolgáltatása területén végzett munka akkor éri el célját, ha az információt tartalmazó dokumentumok a szakember asztalára kerülnek, segítik munkáját. Az új információ hatékony felhasználásának ellenőrzése a minisztériumok, főhatóságok és a vállalatok vezetőinek elsőrendű feladata.

/Izvesztija, 1974. 267.sz. nov.15. p.1./

Viszocsek Valerijné



KÖNYVTÁRI MUNKA- KÖNYVTÁROS HIVATÁS

A műszaki könyvtárosok esztergomi összejövele

A Magyar Könyvtárosok Egyesületének Műszaki Könyvtáros Szekciója június 19-én és 20-án Esztergomban rendezte meg szokásos évenkénti vidéki összejövetelét. A szakmai program keretében ezuttal olyan problémát vitatott meg, amely a különféle könyvtárakban jóformán napenként felmerül: a külföldi könyvek, folyóiratok, valamint a nem hagyományos dokumentumok beszerzésével kapcsolatos problémákat és a beszerzési forrásokkal /vállalatokkal/ való együttműködést. A téma fontosságát és szerencsés kiválasztását jelezte a résztvevők nagy, szíves megközelítő száma. Köztük voltak az érdekelt vállalatok képviselői, a Posta Központi Hírlap Irodától MUHORAY Sándor igazgatóhelyettes és BLAHUTA Sándor osztályvezető, a KULTURA Külkereskedelmi Vállalattól KAPÁS Lászlóné osztályvezető és dr.MUSZA István osztályvezető, a Könyvtér Vállalattól UBORNYÁK László osztályvezető, KAS Imréné csoportvezető és az Állami Könyvterjesztő Vállalattól TÓTH István részlegvezető. Az Állami Könyvterjesztő Vállalat meghívott vezetői és munkatársai egyéb elfoglaltságuk miatt, nem tudtak megjelenni.

A vita napirendjét VAJDA Erik vitavezető terjesztette elő. Először a kereskedelmi vállalatok meghívott képviselői mondták el, hogy véleményük szerint miként lehetne gyorsabbá tenni a beszerzést. Ismertették a könyv és folyóirat kül- és belkereskedelmének szervezetét, az egyes vállalatok profilját, szerepét a behozatalban, a rendelések lebonyolításának részleteit. Tanácsokat adtak a rendelőlapok írására: milyen rovatokat kell és milyeneket nem tanácsos kitölteni. Sorozatoknál nem szabad a sorozatszámot eltéveszteni, mert ha ez és a cím nem azonos, a kiadó a sorozatszám alapján szállít. Kötetszámoknál a sorozatszámot hátra kell vetni /vol.5/, mert ha 5.vol.-t írunk, öt kötetet küldenek. Ha reklamáris helyett a könyvtárak új rendelőlapot küldenek, ez kétszeres beszerzésre vezet. A késések leggyakrabban oka a helytelenül kiállított rendelőlap, a KULTURA ezt nem dolgozza át, hanem elfogadja a könyvtárak által írt adatokat. A kiadót a könyveknél mindig fel kell tüntetni, de ha ennek megjelölése téves, ez a szállításkor pár hónapos késedelmet jelent. A KULTURA jelenleg 350 külföldi kiadóval áll közvetlen összeköttetésben. Arra törekednek, hogy növeljék ezt a számot, s így lehetőleg kikapcsolják a rendelések teljesítését késleltető bizományosokat.

A könyvtárosok felszólalásaiból kiderült, hogy sok újat hallottak, az ismertetett szabályok egy részéről sokaknak nem volt tudomásuk. Ezért a szekció elhatározta, hogy felkéri az Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központot egy rövid, sokszorosított megrendelési tájékoztató /módszertani körlevél/ kiadására, s ezt az illetékes vállalatok képviselői lektorálnák és kiegészítik.

Ezután további vitaindítóként VAJDA Erik beszélt a legújabb idők és különösen a jövő várható problémáiról. Ezek részben a nem hagyományos információhordozók beszerzésével kapcsolatosak, részben pedig azzal, hogy egyre gyakrabban nem a hagyományos formában merül fel a beszerzési igény, s ezeket nem lehet a szokott, szervezett állománygyarapító munka során kielégíteni. Ilyenek elsősorban a periodikumokkal kapcsolatos, egy-egy cikkre kiterjedő, ad hoc jelentkező igények a szakirodalmi tájékoztatás során nyújtott információk alapján. Ilyenkor mikromásolatok, papírmásolatok közvetlen, azonnali beszerzése válik szükségessé, alacsony értékben, néhány oldalon. Felvette a kérdést, hogy a kereskedelem lát-e lehetőséget az ilyen típusú igények kielégítésére és a nem hagyományos információhordozók behozatalára a könyv- és folyóiratkereskedelem jelenlegi kereteiben.

A résztvevők örömmel vették tudomásul, hogy sikerült egyszerűsíteni a szelvényes /kupon/ rendszerben szállító külföldi intézményektől való rendelés eddigi rendszerét. Az erre felhatalmazott könyvtárak többszelvényeket vásárolhatnak és ezeket mikrofilmek, cikkmásolatok, kutatási jelentések stb. beszerzésére közvetlenül használhatják fel, kiküldhetik a szállítónak utólagos elszámolás kötelezettsége mellett. Ugyanakkor a könyvtárosok további egyszerűsítést igényeltek: azt, hogy a legnagyobb ilyen intézményeknél nyissanak meg letéti számlákat és a számításba jövő könyvtárakat hatalmazzák fel arra, - ahol a közönségszolgálatnál ez lényeges érdekeltség - hogy a letéti számla terhére rövid uton, telexen rendelkezék meg a leg sürgetőbb szakirodalmat. Egyidejűleg a kisebb könyvtárak érdekében intézkedni kellene a Széchenyi Könyvtár megfelelő szolgáltatásának megjavítása érdekében.

A szekció tagjai által felvetett problémák közül emlitsük meg a következőket /utánuk zárójelben közöljük a kapott választ/:

a Nemzeti Bank miért nem ad engedélyt a több éves előrerendelésekre, pedig így az előfizetési árból nagy kedvezményt lehet kapni? /Az előrerendelés némi megtakarítást jelent ugyan az egyes intézmények részére, népgazdasági szempontból azonban a kamatveszteség és a külföldi valuták inflációja miatt hátrányos./;

hogyan lehetne meggyorsítani a rendelést antikvár és kedvezményes kiadásoknál, hogy ez még a készlet elfogyása előtt beérkezzen? /Az ilyen rendeléseket a KULTURA soron kívül továbbítja./;

mit lehet tenni a meg nem érkezett folyóiratszámok eredményesebb reklamálása érdekében? /Sajnos, nem sokat. A szállítást drágábbá, de biztosabbá teszi, ha ajánlott küldeményként kéri./;

miért nem kapunk újabban a Szovjetunióból fotoprinteket? /Ezek készítését nemzetközi egyezmény alapján a Szovjetunió beszüntette./;

hogyan lehet megrendelni azokat a diapozitívokat, amelyek egyre gyakrabban alkotják könyvek - különösen tankönyvek - mellékletét? A gyakorlati tapasztalatok szerint ezekre magas vámtételt vetnek ki, vagy egyáltalán nem érkeznek meg. /Keresik a módját a kérdés megnyugtató megoldásának./

A vita tulajdonképpen nem ért véget, mert számos kérdés felvetésére és megválaszolására nem maradt idő. Ezért az a határozat született, hogy a megbeszélést ősszel a fővárosban folytatni fogják.

Az ülés mindenképpen hasznos volt, ha nem is tisztázott minden problémát. A kereskedelmi vállalatok és a könyvtárosok kölcsönösen megismerték egymás gondjait, nehézségeit, s ez a jövőben megkönnyíti és elősegíti a zökkenőmentes együttműködést.

A vita szünetében ÁRKOS Iván ismertette az OMKDK egyik folyóiratát, a 12. évfolyamba lépett Audiovizuális Közleményeket. A lap 1974-ig elsősorban oktatástechnikai jellegű volt, legújabb számai azonban nagyobb terjedelemben foglalkoznak tájékoztatótechnikai kérdésekkel, s így megrendelése minden nagyobb könyvtár részére hasznos.

A résztvevők 19-én délután dr. KOVÁCH Zoltán igazgató kalauzolásával megtekintették a Főszékesegyházi Könyvtárban rendezett "Könyvek és oklevelek Esztergomról" című kiállítást, este pedig közös vacsorán vettek részt. Másnap NAGYFALUSI Tibor könyvtárvezető bemutatta a Babits Mihály Városi Könyvtárat. Az összejövetelt az esztergomi Bazilika, kincstár, az ásatások és a Keresztény Múzeum megtekintése fejezte be.

A rendezvény lebonyolításában nagy segítséget nyújtott a Nehézipari Minisztérium Továbbképző Központja. Szállást adott az Esztergom-Kertváros-i bányagépészeti szakközépiskola diákothonában, termet a vitailésre és autóbust a Kertvárosból a Belvárosba való utazáshoz.

Vértesy Miklós